

Vovk, tehant v Radoljci, gosp. Janez Kuralt, fajmošter v Mengšu, gosp. Janez Majnik, fajmošter v Žiréh, gosp. Jožef Bevk, fajm. na Križni Gori, gosp. Jožef Rudež, grajšak v Ribnici, gosp. Matija Koren, posestnik v Planini, gosp. Janez Kapelle, grajšinski oskerbnik v Metliki, gosp. Konrad Loker, fabrikant v Kranji; — razun teh podružničnih predstojnikov še sledeči gospodje:

Gospod Juri Pajk, posestnik v Ljubljani, gospod dr. Jožef Orel, c. kr. notar v Ljubljani, gosp. Janez Zalokar, dosluženi fajmošter in oskerbnik družbenega verta v Ljubljani, gosp. Jožef Zalar, posestnik v Ljubljani, gosp. Janez Brencce, takrat kaplan v Komendi, gosp. Karl Hojkar, oskerbnik Šneperske grajšine.

Tudi gosp. Andrej Brus — je sklenil dr. Bleiweis — mi je v vseh za dunajsko razstavo potrebnih delih tako neutrudljivo pomagal in je razstavo naših reči na Dunaji tako marljivo opravil, da bi prav bilo, da bi zbor tudi njemu pohvalno pismo podal.

Zbor je poterdil, kar je dr. Bleiweis nasvetoval.

(Dalje sledi.)

Tudi nekaj zastran novih dnarjev.

Tudi meni se zdi reč imenitna in času primerna, ki jo je sprožil učeni in za omiko slovenskega naroda na vsako stran skerbni gosp. Hicinger, da bi se namreč že zdaj ustanovile novim dnarjem prilične imena, ki bi veljale vsaj v knjigah in časnikih, če bi tudi ne prešle v narod. *)

Na prijazno opombo vredništva „Novic“ naj bi tudi jez povedal svoje misli zastran tega, moram odgovoriti, da so „Novice“ že razglasile iz slovenskega deželnega zakonika mojo prestavo cesarskega patenta (št. 169. derž. zakonika lanskega leta), ki upeljuje te dnarje. Za boljše pojasnilo hočem tu posneti iz nje zadevne izraze in za nekako doterdbo pristaviti tudi iz vseh avstrijsko-slovenskih deželnih zakonikov, kako so jih kerstili drugi predstavljavci.

Imenovali so se sledeči novi dnarji, namreč:

Einguldenstück (to je, 100 novih krajcarjev), slov. in serb. forintnik, česk. zlatnik, polj. złotowka;

Zweiguldenstück (to je, 200 novih krajcarjev), slov. in serb. dvaforintnik, česk. dvouzlatnik, polj. dwuzłotowka;

Viertelguldenstück (to je, 25 novih krajcarjev), slov. in serb. čet(v)ertforintnik, česk. čtvrtzlatnik**), polj. ćwierćzłotowka (po rusinsko so vsi ti dnarji ravno tako imenovani);

Vereinsthaler (to je, 150 novih krajcarjev), slov. mali zvezni tolar, serb. savezni talir (savežnjak), česk. jednotni tolar, polj. tolar zwianzkowy, rus. tolar sojuzny;

Doppelvereinsthaler (to je, 300 novih krajcarjev), slov. veliki zvezni tolar (triforintnik), serb. savezni talir duplon (troforintnik), česk. jednotní dvoutolarak (třyzlatnik), polj. dwutalar zwianzkowy (trzyzłotowka), rusin. podvojnny talar sojuzny;

Kreuzer, slov., polj. in rusin. krajcar, česk. krejcar, serb. krajcara (ta povsotna raba nam priporoča, naj se deržimo besede krajcar, in ker se bodo

*) Da pa besede močno prehajajo iz literature (bukev in časnikov) v narod, vém povedati imeniten primér: naletel sem unidan v pismu prostega kmeta besedo predmet, ki je gotovo iz Bog vé kacih bukev zašla med gore. Da bi nahajale tako pot le tudi druge besede, ki so boljše od te! Pis.

**) Zlatnik in polzlatnik in enake sostave živé resnično v českem narodu, torej je tudi čtvrtzlatnik pripravna beseda. Pis.

stari krajcarji menda kmalo skrili, nam tudi priloge novi ne bo dolgo treba).

Besedo forint sem uzal nekaj za to, ker je našim južnim bratom (forinta, vorinta) in drugim jugovzhodnim narodom navadna in Slovencom tudi znana, nekaj pa za to, ker je za besedno izpeljevanje vendar pripravniša, kakor pa goldinar in tudi pripravniša kakor florin (tako se vsaj meni pozdeva), čeravno je florin ali floren bliže izvorni obliki; toda v jeziku ne velja ravno izvirnejša, marveč navadnejša oblika.

Dvoforintnik (ne dvaforintnik) se izgovarja ložeje mimo dvaflorinika, ako gosp. Hicinger ne meni: dvaflorinek (po navadnem govoru: dvaflorink).

Kako bo pa naše ljudstvo imenovalo vse te dnarje, tega še ne vé nihče, morda: goldinar, mali in veliki (nemški, kupčijski) tolar, namesti dvaforintnika morda: srednji ali cesarski tolar (čeravno sta una dva tolarja tudi cesarska).

Četertforintnikom bi se dalo reči morda čertertka; kajti čertertnjak ali čertertin se prilega bolj kaki meri; utegne nam pa vgnezditi se celó kak firtelj ali firkelj, ker se od števila: pet in dvajset ne dá nič pripravnega skovati.

Desetica, petica ali petka in pa trojka (še boljši groš) se bodo narberžej deržale. Dolar namesti povsod navadnega tolar ali toler se več ne dá vpeljati; zoper zlat (tu in tam za „pol križavke ali „križastega tolarja“ znan) govori to, kar je že omenilo vredništvo „Novic“; dvotolarnik (glej gori česki dvoutolarák in poljski dwutalar) bi pa namesti velikega tolarja ali triforintnika mogla uzeti.

To so moje misli v ti reči; koristno bi bilo, da bi se zastran tega zaslišal še kak glas iz te in une slovenske dežele.

Cigale.

Slovensko-horvaška povést o Čehu, Lehu in Mehu.

Spisal Davorin Terstenjak.

(Dalje.)

V to dôbo naseljevanja Keltov v sosesčini slovenskih Panonov bi jaz postavil izseljevanje enega dela Slovincov čez Karpate, ktero izseljevanje nam narodna povest izročuje pod naslovom „izseljevanja treh bratov Čeha, Leha, Meha iz treh gradov pri Krapini na Horvatskem.“

Nestor sam govori od kervavih bojov, ktere so Slovani z Vlahi (Kelti) imeli v Ilirii in na Dunaji. *)

Ti boji so mogli biti le tedaj, kadar so keltski rodovi tišali zgori proti karnskim planinam, doli pa stopivši čez Kras so jo rivali kraj Save v Panonijo in Moesijo, kjer so se med Uno in Moravo in v okrožjih dolnje Drave in Save bili pod imenom Skordiskov in Tavriskov naselili.

Panonskim Slovanom je sedaj začelo biti tesno, in celó naravno niso se umikali proti jugu, ker tam so stali njihovi sovražniki; tudi ne proti zapadu, kjer so tudi stanovali Vlahi in so norenske Slovence tiščali od zapada proti iztoku, tudi ne proti iztoku, kjer so stali mogočni Traki; temoč proti severju čez Karpate k so-rodnim bratom.

Jaz te tri očake Čeha, Leha, Meha imam za mythiške osebe, akoravno so iz njih izpeljani rodovi zgodovinski.

*) Justin I, XXIV c. 4. Obširnše o peryotnih Slovanih med Karpati in jadranskim morjem govori Šafařík „Slovansk. starožit.“ I. 11. Slavni pisatelj le meni, da so Vlahi v oni dôbi vse Slovane bili čez Karpate pretirali. To pa ni res; ves Norikum je še za Rimljanov slovensk. Le iz Panonije so šle velike trume čez Karpate.